

UNIVERSITY COLLEGE LILLEBÆLT

Workshop

Daginstitutionspædagogers faglighed(er) i lyset af en
insisterende læringsdagsorden

Christina Haandbæk Schmidt
Lektor, UCL og ph.d. stud., AU

AARHUS
UNIVERSITET

UNIVERSITY COLLEGE
Lillebælt

Workshop

- En insisterende læringsdagsorden
- En introduktion til fire faglighedspositioner/analyseblikke
- En empirisk afprøvning

En insisterende læringsdagsorden

- 2000-2002: Kvalitet i Dagtilbud I-II (KID-projektet), Learning Lab Denmark
- 2004: De pædagogiske læreplaner
- 2006: Børnemiljøvurdering
- 2007: Dagtilbudsloven
- 2007: Sprogscreening af 3 årige børn i dagtilbud
- 2011: Obligatorisk dagtilbud for tosprogede børn med behov for sprogunderstøttende indsats
- 2011-2013: Task Force for Fremtidens Dagtilbud
- 2012: Reformprojektet Ny Nordisk skole
- 2013-2017: Udviklingsprojektet Fremtidens Dagtilbud
- 2014-: Rådet for Børns Læring (Uafhængigt råd under Folkeskoleloven)
- 2015-: Kvalitetsforum for Dagtilbud (Råd nedsat af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling)
 - ◆ 2016: Mastergruppe for Dagtilbud: Anbefalinger juni 2016 nedsættelse af arbejdsgrupper
- 2001, 2006, 2012, 2015: OECD: *'Starting Strong: Early Childhood Education and Care' I –IV*
- 2016-2019: OECD-projekt: *"Starting Strong Survey for Quality Learning and Well-being Environments"*

Formandsskabets læringsdagsorden (Rådet for børns læring)

- Udvikling af fælles læringsmål indenfor alle læreplanstemaerne
- Fokus på tidlig indsats og det individuelle barns læring, kognition og sprog
- Styrkelse af overgang fra hjem til dagtilbud gennem samarbejde med sundhedsplejersken
- Forpligtende forældresamarbejde bl.a. ift. sprogstimulering og trivsel
- Forskning i kvalitet i dagtilbud bl.a. med udpegning af kvalitetsparametre
- Kvalificering af kommunalt tilsyn
- Udvikling af fælles evalueringsværktøj
- Kommunal benchmarking
- Evaluering af pædagoguddannelse
- En ny specialisering for 0-2 års området i pædagoguddannelsen målrettet fælles læringsmål
- Efteruddannelse af det pædagogiske personale og ledere

(Beretning fra Formandsskabet april 2016)

En økonomisk læringsdagsorden

- ”Det fremgår af regeringsgrundlaget ”Danmark 2020 – Viden, vækst, velstand og velfærd”, at Danmark skal være blandt de allerbedste lande at være barn og voksen i. Det betyder konkret, at Danmark skal være blandt de 10 rigeste lande og være kendetegnet ved innovation, høj uddannelsesgrad og en god konkurrenceevne. For at nå disse ambitioner er det væsentligt, at børn og unge i Danmark trives, har selvværd og er socialt og fagligt kompetente” (Kommissorium for Task Force for Fremtidens Dagtilbud 2011:1).
- ”Når næsten alle danske børn går i dagtilbud, og det koster samfundet 25 milliarder kroner om året, har vi pligt til sikre, at vi også får den bedste kvalitet. Vi ved jo, hvor ekstremt vigtigt, det er, at der investeres rigtigt i de allerførste år” (Nørby 2016).
- Statens investeringer i helt små børns udvikling giver langt større udbytte end investeringer i sociale programmer for børn efter deres skolestart jf. Heckmann-kurven (Task Force for Fremtidens Dagtilbud 2013, SFI 2014, Formandskabet for Børns Læring 2016)
- ”Det skal således være muligt for kommunerne at benchmarke sig i forhold til et landsgennemsnit på centrale kvalitetsindikatorer, sådan at kommunerne på en overskuelig måde kan afdække, hvilke kvalitetsudfordringer de lokale dagtilbud har, og dermed målrette indsatsen.” (Formandskabet for Børns Læring 2016)

Forandringer af daginstitutionspædagogikken

- Nye styringsteknologier forandrer barnesynet og medfører øget fokus på det individuelle barns kompetenceudvikling og forberedelse til skole (Andersen, Hjorth og Schmidt 2008).
- Fra fokus på pædagogens didaktiske kompetencer gennem dokumentation til det individuelle barns læring
- Barnet som samfundets ressource/Human kapital (Krejsler 2013)
- Fra børneinitierede lege til pædagogstyrede læringsaktiviteter med fastlagte mål og metoder (Plum 2014, Brinkkjær 2013).
- Læringsaktiviteter funderes i stigende grad i aldershomogene grupper fx de mindste, mellemgruppen og førskolebørn.
- Hierarkisering af viden og opsplitting af hverdagspraksis ift. rytme, rutiner og bemanding. (Schmidt 2013).
- Udgrænsning af pædagogisk faglighed (Plum 2014) eller ikke-påagtet faglighed (Ahrenkiel et. al. 2012).

Kvaliteten af interaktionen mellem den voksne og barnet er den mest betydningsfulde enkeltfaktor for barnets intellektuelle udvikling i dagtilbud.

(SFI 2014, Formandskabet for Rådet for Børns Læring 2016)

En uddannelsespolitisk dagsorden

- Flytning af dagtilbudsområdet fra Socialministeriet til Undervisningsministeriet
- Samtidigheder i reformer af dagtilbudsområdet og pædagoguddannelsen
 - ◆ 2004: Lov om pædagogiske læreplaner for børn i dagtilbud
 - ◆ 2004: Evaluering af pædagoguddannelse (EVA), Kompetencerådet, Competenceprofil
 - ◆ 2006: Ny bekendtgørelse for pædagoguddannelsen

 - ◆ 2012: Reformprojektet Ny Nordisk skole (dagtilbud og skole)
 - ◆ 2012: Evaluering af pædagoguddannelse (Rambøll), Følgegruppe, Ny kompetenceprofil
 - ◆ 2014: Ny Bekendtgørelse for pædagoguddannelsen (og læreruddannelsen)

 - ◆ 2016: Policyproces om indførelse af 'Fælles Læringsmål'
 - ◆ 2016: Forslag om ny specialisering 0-2 årsområdet, evaluering af pædagoguddannelse (Formandsskabet for Børns Læring)

Pædagogen som stedfortræder

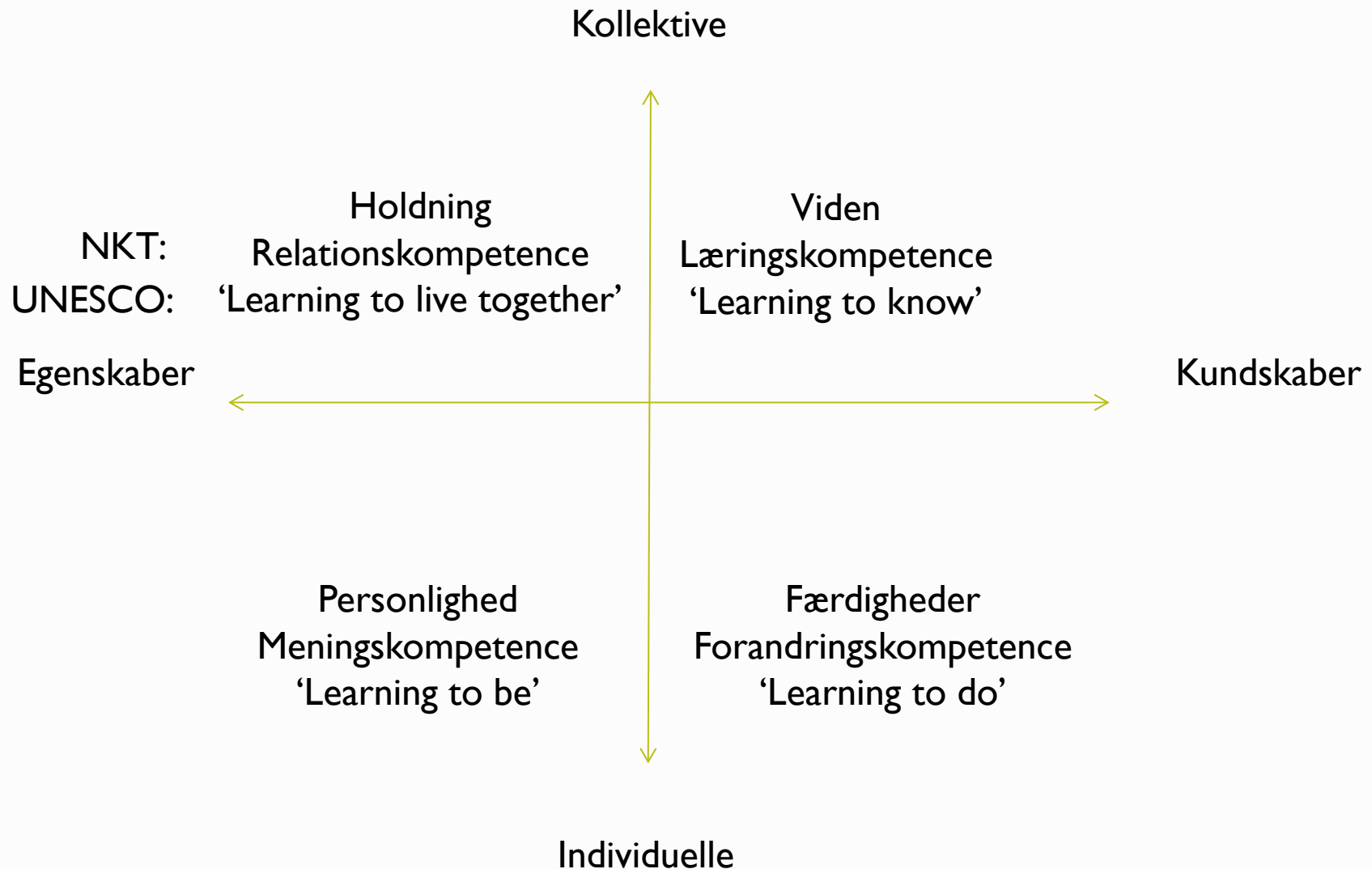
- Samtidige og gentagne reformer af daginstitutionsområdet og pædagoguddannelsen forstærker mistanken om at pædagogen er statens agent i implementering af nye standarder på dagtilbudsområdet (Thorup Larsen 2014, Kristensen 2014).
- At blive til som pædagog indenfor læringsdiskursen relaterer sig til forestillingen om et globaliseret samfund i evig konkurrence og omskiftelighed, som fordrer en omstillingsparathed og omstillingsvillighed.
- Pædagogens funktion skifter i takt med nye uddannelsespolitiske ambitioner og projekter formuleret i policy.
- Den pædagogiske praksis centrerer omkring pædagogstyrede læringsaktiviteter, der kan understøtte barnets læring og kompetenceudvikling baseret på policydefinerede mål.
 - ◆ De pædagogiske læreplaner forpligter pædagogen på at arbejde didaktisk og målorienteret samt at kunne dokumentere, evaluere og legitimere den pædagogiske praksis.
- Hvilken dagsorden forpligter pædagogen i forslaget om fælles læringsmål?

Master for styrket pædagogisk læreplan (Kvalitetsforum for Dagtilbud)

- Pædagogisk grundlag:
 - ◆ Børnesyn
 - ◆ Dannelse
 - ◆ Leg
 - ◆ Børnefællesskaber
 - ◆ Læring
 - ◆ Læringsmiljøer
 - ◆ Forældresamarbejde
 - ◆ Børn i udsatte positioner
 - ◆ Overgange
- Styrkelse af evaluering, enkle læringsmål, sammentænkning af temaer, lokalt råderum mv.
- Arbejdsgrupper indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer (Juni-oktober 2016)

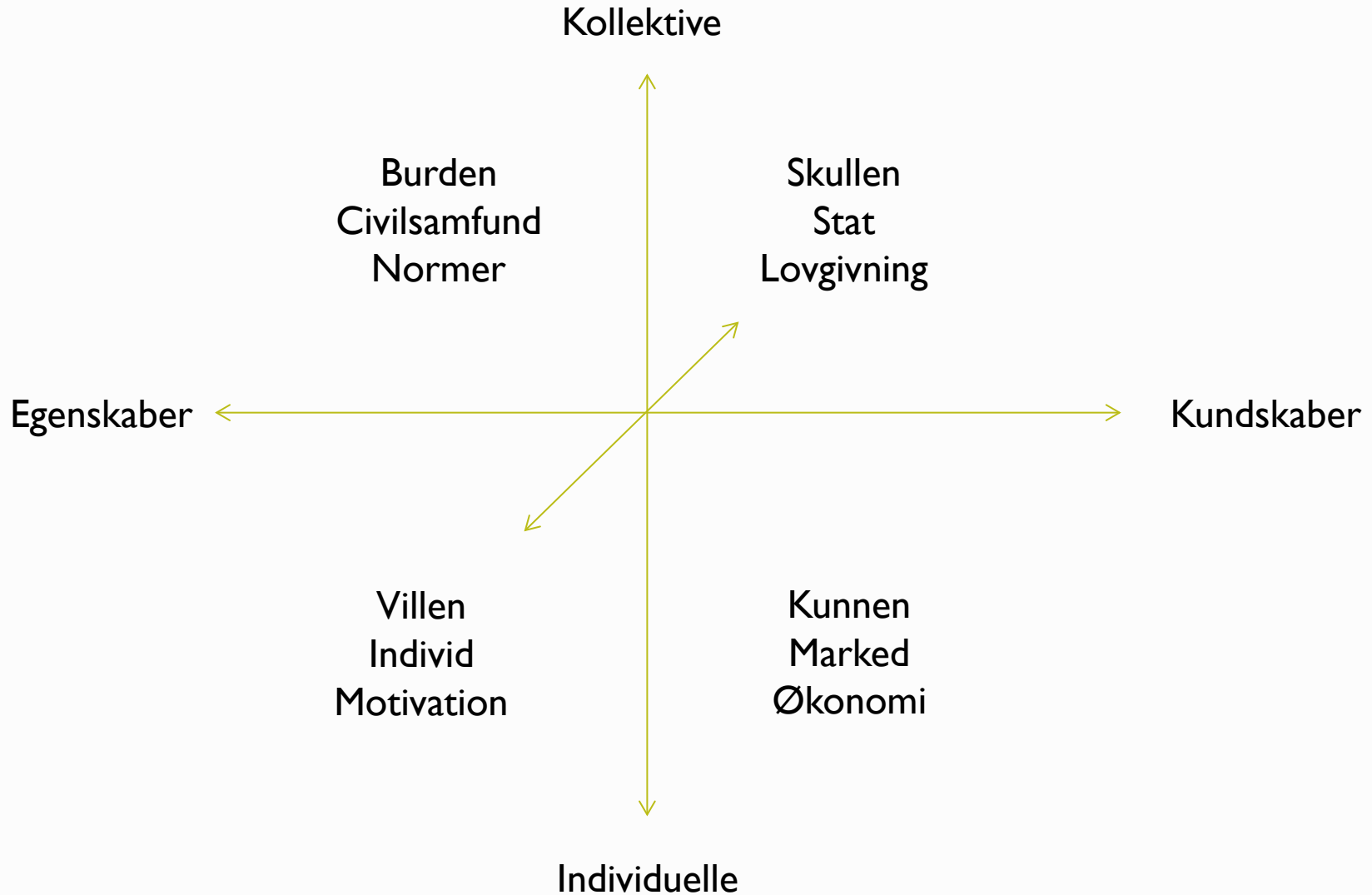
Kompetence- og læringsbegrebet erobrer det pædagogiske felt. Kompetencerådet (1999) og UNESCO (1996) kilde: *Samtidsdiagnostiker Jens Erik Kristensen*

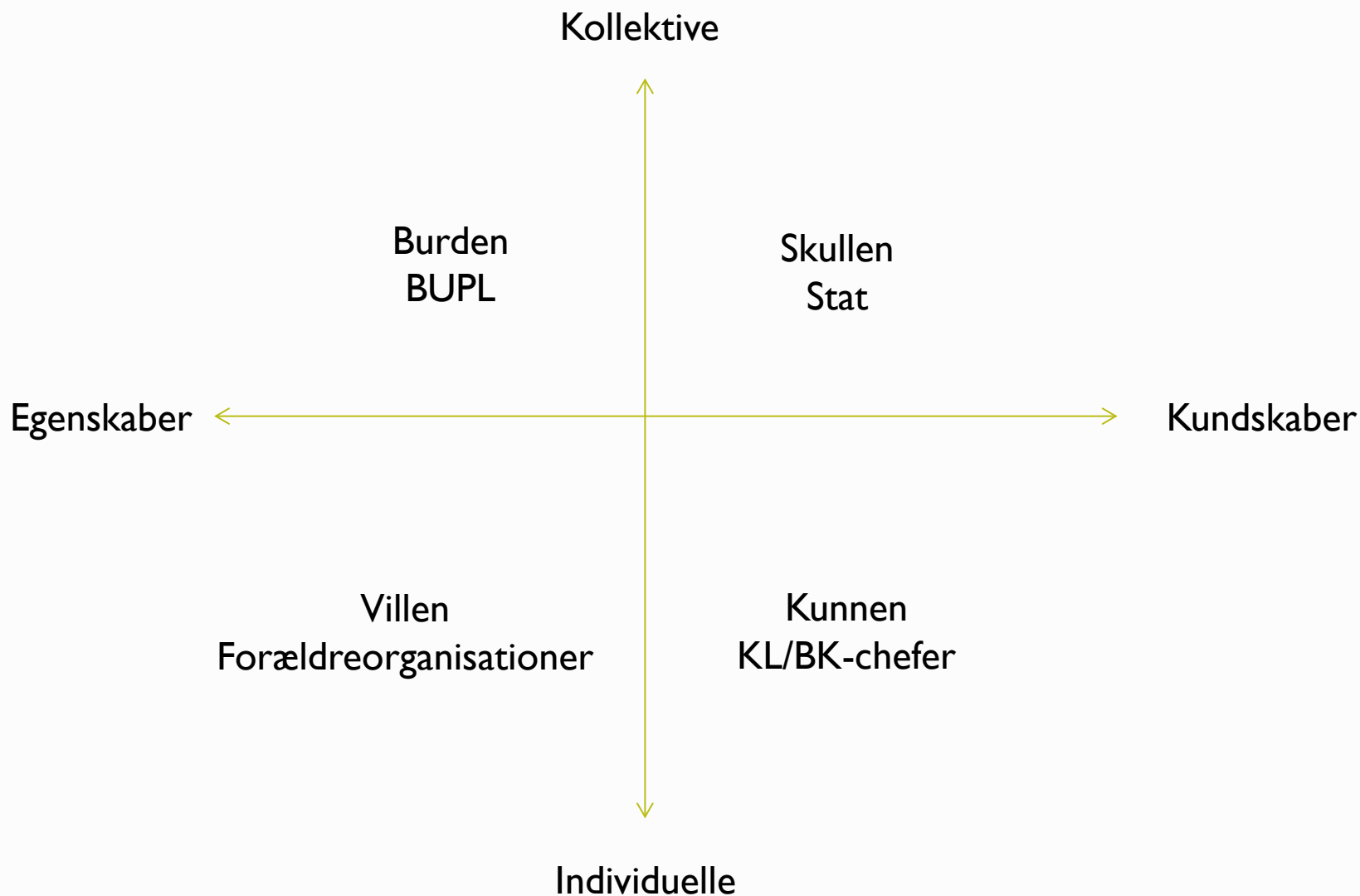
Modal-kortet

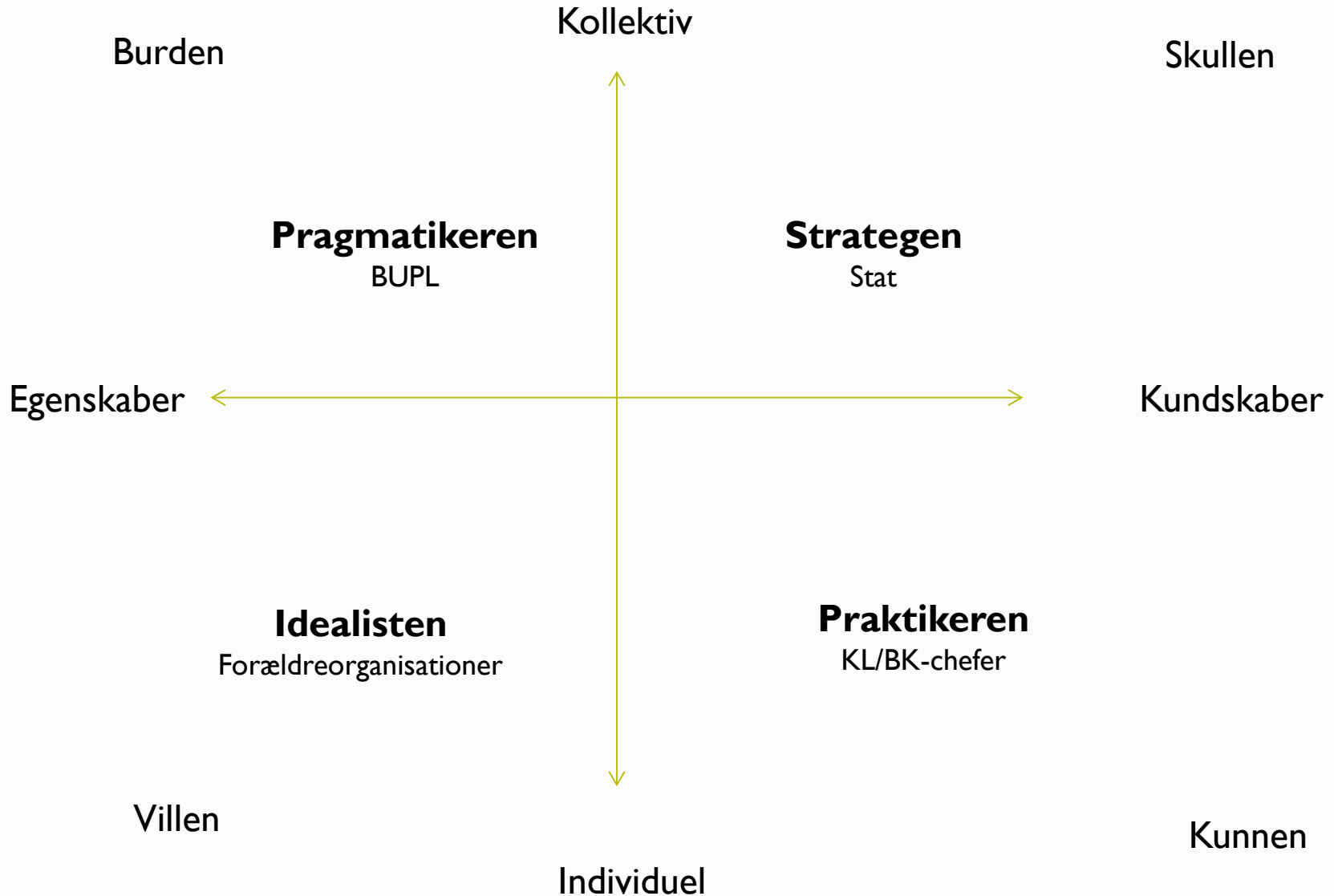
Dominerende konflikt ml. skullen og villen

Aktøranalyse - skullen

Et refleksionsværktøj

Workshop

- Læs uddraget af et 'Portræt af Pædagog Mette'.
- Drøft i gruppen Mette faglige strategier.
- Anvend refleksionsværktøjet og drøft; Hvilken af de fire faglighedspositioner er mest dækkende for Mette praksis?
- Drøft muligheder og begrænsninger ved positionen.